

Stanovisko hodnotící komise k návrhu na jmenování profesorem

Masarykova univerzita

Fakulta

Fakulta informatiky

Obor řízení

Informatika

Uchazeč

doc. PhDr. Karel Pala, CSc.

Pracoviště uchazeče

Fakulta informatiky MU

Složení komise

Předseda

prof. RNDr. Ivana Černá, CSc.
Fakulta informatiky MU

Členové

prof. RNDr. Marie Duží, CSc.
Fakulta elektrotechniky a informatiky VŠB - TU Ostrava

prof. PhDr. Eva Hajičová, DrSc.
Matematicko-fyzikální fakulta UK v Praze

doc. RNDr. Karel Oliva, Dr.
Ústav pro jazyk český AV ČR

prof. RNDr. Jan Slovák, DrSc.
Přírodovědecká fakulta MU

Na základě předložených dokumentů zhodnotila komise dosavadní vědeckou a pedagogickou činnost doc. PhDr. Karla Paly, CSc., stejně jako jeho další činnost pro fakultu, univerzitu a akademickou komunitu vůbec, a podává následující zprávu.

Doc. PhDr. Karla Paly, CSc. pracuje na Fakultě informatiky Masarykovy univerzity od roku 1995, od roku 1964 do roku 1995 působil na Filosofické fakultě Masarykovy univerzity (UJEP). Dizertační práci na téma *Formální popis češtiny ve vztahu k funkční perspektivě větné* obhájil v roce 1967 na Filosofické fakultě University Karlovy, habilitační práci na téma *Počítačové zpracování češtiny* obhájil v roce 1993, na Filosofické fakultě Masarykovy univerzity.

Hodnocení vědecké kvalifikace uchazeče

Uchazeč po ukončení vysokoškolského vzdělání nastoupil v roce 1964 na dvouletý studijní pobyt v Ústavu pro jazyk český AV ČR, kde se zapojil do výzkumu v oblasti matematické a statistické lingvistiky. Po nástupu na místo odborného pracovníka na FF UJEP navázal výzkumem v oblasti formálního popisu české syntaxe a funkční perspektivy větné. Po úspěšném obhájení dizertační práce se podílel na vytvoření trojsložkové teorie pro popis přirozeného jazyka a pokračoval ve výzkumu v oblasti formálních gramatik pro popis češtiny, který vedl k úspěšným experimentům s implementací generativních gramatik pro češtinu. Na základě výzkumu v oblasti automatické syntaktické a sémantické analýzy češtiny byl v letech 1984 - 1989 implementován experimentální syntaktický a sémantický analyzátor pro češtinu. V následujících letech zaměřil pozornost na vytvoření algoritmického popisu české morfologie a také dokončil Slovník českých synonym, který vyšel v roce 1994. Zkušenosti získané během pobytu v UK uplatnil při vzniku českého národního korpusu v Ústavu českého národního korpusu na FF UK. V roce 1995 přešel z FF MU na FI MU, kde formoval obor

počítačového zpracování přirozeného jazyka. Vybudoval Laboratoř pro zpracování přirozeného jazyka, kde byl vyvinut morfologický analyzátor Ajka. Výsledkem práce s doktorskými studenty, které vedl, byly nástroje pro práci s korpusy, konkrétně korpusový manažer Manatee-Bonito, který se dnes, v kombinaci s Word Sketch Engine pro získávání slovních profilů, využívá v celém světě. V současnosti pokračuje ve výzkumu v oblasti velkých korpusů.

Doc. Pala je autorem a spoluautorem 34 původních vědeckých prací publikovaných v časopisech (z toho 6 impaktovaných časopisů), 6 odborných knih, 6 kapitol v knihách, 100 publikací ve sbornících konferencí. Kromě toho je spolueditorem 12 konferenčních sborníků. Jeho práce dosáhly více než 500 citačních ohlasů (bez autocitací), z toho 13 v publikacích evidovaných v databázi Web of Science. Nejúspěšnější práce má 63 citací, h-index autora podle databáze Google Scholar je 12. Celkově lze publikační aktivity uchazeče hodnotit jako vynikající.

Významné jsou aktivity doc. Paly při získávání grantů, když v průběhu posledních 20 let byl hlavním řešitelem 5 projektů a spoluřešitelem dalších 13 projektů, z nichž 3 byly projekty Evropské unie a další projekty GA ČR a AV ČR.

O odborných kvalitách uchazeče svědčí i mnohé pozvání k akademickým stáží na univerzitách v Bostonu, Taipei, Pretorii, Pittsburgu, Stuttgartu, Edinburghu, Leuvenu. Delší stáže absolvoval na pracovištích University of London, Jazykovědného ústavu Akademie věd v Budapešti a University v Regensburgu.

Závěr: Vědecká kvalifikace uchazeče *odpovídá* požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci řízení ke jmenování profesorem v oboru Informatika.

Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazeče

Doc. Pala pedagogicky působí na Fakultě informatiky a současně i na Filozofické fakultě MU. Dlouhodobě pravidelně vede výuku předmětů *Počítačové zpracování přirozeného jazyka*, *Úvod do strojového předkladu a Základy odborného stylu*. Připravil a vedl celou řadu odborně zaměřených přednášek na téma *Vývoj počítačové lingvistiky*, *Úvod do korpusové lingvistiky a počítačové lexikografie*, *Nástroje pro korpusy*, *Sémantika a komunikace*. Vede semináře k bakalářským a diplomovým pracím a seminář *Academic Writing in English*. Je autorem 4 učebnic a řady dalších vzdělávacích textů a prezentací pro výuku. Jeho pedagogická činnost podpořila zájem studentů o počítačovou lingvistiku a přispěla tak ke vzniku brněnské školy automatického zpracování češtiny.

Pedagogické působení doc. Paly je mnohostranné a souvisí nejen s jeho vědeckými zájmy. Je třeba vysoce ocenit jeho přínos k výuce češtiny pro cizince, které opakovaně realizoval na School of Slavonic and East European Studies v Londýně a v rámci Letní školy slovanských studií (jejímž byl v letech 1990-1995 ředitelem).

Doc. Pala na FI MU založil a dosud vede Centrum zpracování přirozeného jazyka, které zajišťuje výuku v oblasti zpracování přirozeného jazyka a výchovu studentů v dané oblasti.

Pod vedením doc. Paly obhájilo své doktorské disertační práce 19 studentů, další 3 studenti na své disertaci dosud pracují. Doktorští studenti, které doc. Pala vedl, v současnosti pracují na prestižních akademických a manažerských pozicích (5 působí na pozici docenta, další na vedoucích pozicích ve firmách Red Hat, Seznam, Rare Consulting, soLNet). Na magisterské úrovni doc. Pala působil od roku 1999 jako školitel 17 studentů a na bakalářské úrovni 15 studentů.

Nedílnou součástí pedagogických aktivit doc. Paly je jeho působení v komisích pro státní zkoušky, v oborových radách a oborových komisích. Je členem komisí pro státní závěrečné zkoušky v bakalářském, magisterském a doktorském studiu na FI MU a člen oborové rady pro doktorské studium na FI MU. Jako člen oborových komisí pro doktorské studium působí i na řadě dalších fakult v ČR (FF MU, MFF UK a FF UK).

Závěr: Pedagogická způsobilost uchazeče *odpovídá* požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci řízení ke jmenování profesorem v oboru Informatika.

Hodnocení uchazeče jako význačné a uznávané vědecké osobnosti v daném oboru

Doc. Pala se podílel na vybudování konference *Text, Speech and Dialogue*, v jejímž pořádání se od roku 1998 pravidelně střídají Fakulta informatiky MU a Fakulta aplikovaných věd Západočeské univerzity v Plzni a jejíž sborník je vydáván nakladatelstvím Springer. Doc. Pala je od počátku členem programového i organizačního výboru konference. Dále jako člen programového výboru působil na konferencích SLOVKO, Language Technologies a Global Wordnet Conference. Dlouhodobě spolupracuje s pracovišti University of Wolverhampton, MFF UK, University of South Africa, Jazykovědný ústav Ludvíta Štúra, Státní univerzity v Peterburgu, Lexical Computing Ltd, Brighton.

Doc. Pala působil ve vědecké radě Ústavu pro jazyk český (2011–2012) a ve vědecké radě Fakulty informatiky MU (2006–2011). Za své působení byl oceněn Cenou ministra vnitra ČR (za analýzu přirozeného jazyka v prostředí internetu) a Cenou ministra školství a mládeže ČR (za spoluautorství jazykové příručky na internetu).

Jeho vědecká škola, soustředěná v současnosti především v Centru zpracování přirozeného jazyka na FI MU, má široký záběr od korpusové lingvistiky, lexikální databáze, reprezentace znalostí, reprezentace významu výrazů přirozeného jazyka až k využití metod strojového učení pro desambiguaci korpusových dat. Na vedení centra se spolu s doc. Palou podílejí dnes i další odborníci (doc. Rychlý a doc. Horák), centrum má několik průmyslových partnerů (Seznam, Lexical Computing, Red Hat, Menier) a celou řadu vědeckých partnerů.

Mezinárodní rozměr působení doc. Paly dokládají i doporučující dopisy od dr. Christiane Fellbaum z Princeton University a od prof. Marko Tadiče z University of Zagreb. Dr. Fellbaum uvádí, že „*I have interacted with Karel for a number of years, mostly due to our shared interests ... Karel has been the main force behind the creation of the Czech WordNet, an important resource for language processing applications ... Karel is well-known and highly respected figure in the field*“. Prof. Tadič píše, že „*I have visited the Centre for Natural Language Processing, that Professor Pala is head of, several times and I am well informed about the research conducted there. About Professor Pala's research I can only say that I admire his systematic approach to the solving of NLP problems that are never*

unidimensional nor unidirectional ... His research that resulted in one of the most important language resources for the Czech language - Czech WordNet – belongs to the peaks of NLP in Europe and World and this made him an indisputable authority in the global WordNet community ... Professor Pala has built up a successful research group that has been involved most notably with various NLP methods.“

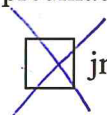
Závěr: Uchazeč *je* význačnou a uznávanou vědeckou osobností v daném oboru. Významně se *zasluhuje* o profilování a rozvoj tohoto oboru. *Představuje* jednu z vůdčích osobností vědecké školy nebo výzkumného týmu v oboru.

Výsledek tajného hlasování komise

Počet členů komise	5
Počet odevzdaných hlasů	4
z toho	4
kladných	4
záporných	0
neplatných	0

Návrh komise

Na základě výsledku tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a profilu uchazeče jako význačné a uznávané vědecké osobnosti předkládá komise Vědecké radě Fakulty informatiky Masarykovy univerzity návrh

jmenovat uchazeče profesorem v oboru Informatika.

na zastavení řízení.

V Brně dne 20. 9. 2016

prof. RNDr. Ivana Černá, CSc.

prof. PhDr. Eva Hajičová, DrSc.

doc. RNDr. Karel Oliva, Dr.

prof. RNDr. Jan Slovák, DrSc.